

Welkomstkaarten voor **Landschappelijke elementen**

Gaan voor groen!

U zet zich in voor behoud en herstel van landschappelijke elementen? Geweldig! Landschappelijke elementen, zoals houtwallen, lanen en hagen zijn van culturele en historische waarde en creëren een aantrekkelijk landschap. Maar ze geven ook ruimte aan planten en dieren! Vooral soorten die wat extra aandacht nodig hebben kunnen met behulp van landschappelijke elementen een plekje krijgen. Hoe? Bekijk de verschillende welkomstkaarten!

Aandachtsoorten

De provincie Overijssel zet zich in voor de natuur! Een aantal planten en dieren verdienen extra aandacht, omdat ze zeldzaam zijn of vooral in Overijssel voorkomen. Dit noemen wij Overijsselse aandachtsoorten. Met simpele maatregelen kan ook jij een aantal van deze soorten een plekje bieden. En naast deze aandachtsoorten profiteren ook vele andere soorten van deze maatregelen.

En het levert jou ook wat op! Wist je bijvoorbeeld dat een huiszwaluw tot wel 50.000 muggen en vliegjes per week opeet? Dat wilde bijen ervoor zorgen dat de bloemen elk jaar weer zo mooi bloeien? En dat vleermuisjes elke nacht tientallen muggen en insecten vangen? Zo helpen we elkaar!

Welke soorten komen op bezoek?

Landschappelijke elementen bieden belangrijke structuren en schuilplaatsen voor vele soorten insecten, vogels en zoogdieren. Met de juiste inrichting en aansluiting op andere elementen, biedt het ruimte voor aandachtsoorten, zoals de das en hermelijn. Ook reptielen en amfibieën, zoals kamsalamander, knoflookpad en ringslang worden door deze structuren aangetrokken. En voor je het weet zitten houtwallen, bomenrijen en poelen vol bijzondere planten en dieren!

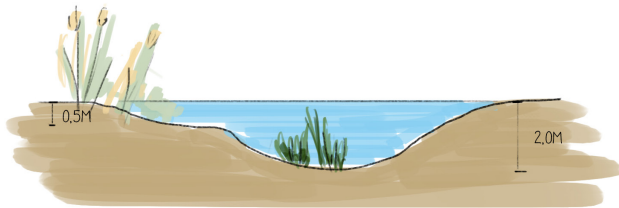
Behoeftte aan meer informatie?

De welkomstkaarten zijn een initiatief van het programma Natuur Voor Elkaar. Meer informatie over dit programma of wat jij kunt doen met of voor de natuur?

Kijk op www.natuurvoorelkaar.nl

Welkomstkaart Knoflookpad

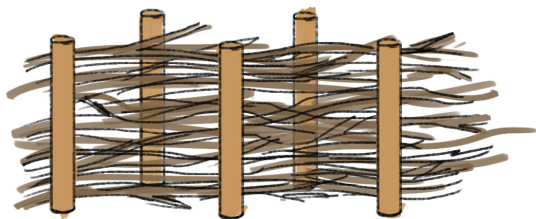
1

Ze planten zich voort in amfibieënpoelen; heldere geïsoleerde poelen, vol met waterplanten.

Maak een amfibieënpoel als onderdeel van het landschap! De poel heeft een oppervlakte van 200m²-500m² en heeft ondiepe (tot 0,5 m) en diepe (tot 2 m) delen. Online zijn goede handleidingen te vinden.

Overdag graaft de knoflookpad zich in, in rul zand. Open plekken met zandgrond zijn dus erg belangrijk. Akkerbouw biedt goed habitat voor de knoflookpad, vanwege de rulle grond en het dynamische karakter. Sluit indien mogelijk hierop aan.

2

3

Rommelige hoekjes, door hout en houtwallen bieden een schuilplaats voor de winter en trekt voedsel (insecten) aan.

Zorg dat landschappelijke elementen, zoals een houtwal, struweel of haag, aansluit op de amfibieënpoel. Hou een strook van 5 meter rondom de poel vrije en zaai deze in met inheemse bloemen.

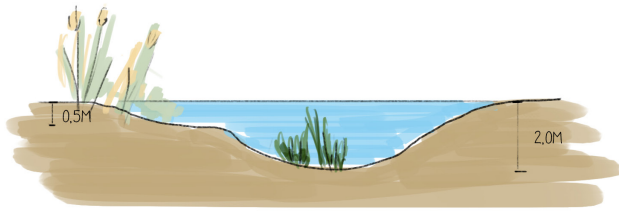
Dit wist je nog niet van de knoflookpad

Bij verstoring geeft de knoflookpad een knoflookachtige geur af. Vandaar de naam!

Na een nacht van jagen graaft de pad zich 's ochtends in, in rul zand. Tegen gevaar en uitdroging.

De knoflookpad kan van kleur verschillen. Van donkerbruin tot rode vlekken.

Welkomstkaart Kamsalamander

1

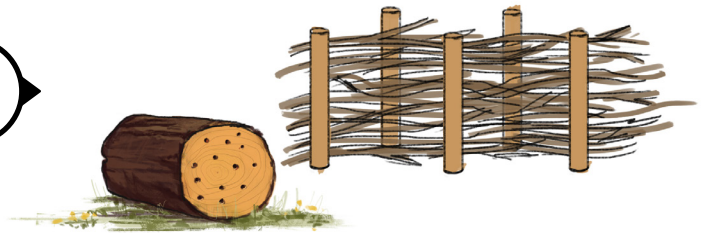
Ze planten zich voort in amfibieënpoelen; heldere geïsoleerde poelen, vol met waterplanten.

Maak een amfibieënpoel als onderdeel van het landschap! De poel heeft een oppervlakte van 200m²-500m² en heeft ondiepe (tot 0,5 m) en diepe (tot 2 m) delen. Online zijn goede handleidingen te vinden.

Op het land verstopt de kamsalamander zich graag. Rommelige hoekjes, dood hout en houtwallen bieden schuilplaatsen.

Zorg dat landschappelijke elementen, zoals een houtwal, struweel of haag, aansluit op de amfibieënpoel. Hou een strook van 5 meter rondom de poel vrij en zaai deze in met inheemse bloemen.

2

3

Geen vissen! Vissen eten eitjes en jonge salamanders. Dus houdt de poel vrij van vis.

Hou de amfibieënpoel geïsoleerd en maak deze eventueel vrij van vis. Dit kan door de poel indien nodig eens in de 3-5 jaar af te vissen.

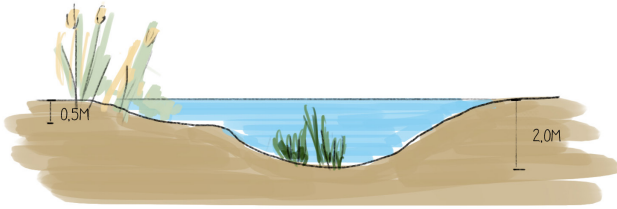
Dit wist je nog niet van de kamsalamander

De kamsalamander wordt ook wel waterdraakje genoemd. Je ziet wel waarom!

Je kunt individuen herkennen aan het unieke vlekkenpatroon op de buik.

Hij leeft slechts 4 maanden in het water, van juli tot maart leeft de kamsalamander op het land.

Welkomstkaart Ringslang

1

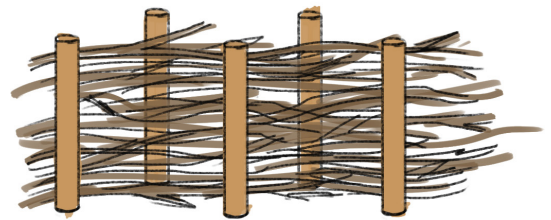
Ringslangen leven in en rond het water, waar ze op kikkers, visjes en muizen jagen.

Maak een amfibieënpoel als onderdeel van het landschap! De poel heeft een oppervlakte van 200m²-500m² en heeft ondiepe (tot 0,5 m) en diepe (tot 2 m) delen. Langs watergangen kunnen natuurvriendelijke oevers worden gegraven.

In de winter verstopten ze zich graag in holen, onder boomstammen, tussen stenenhopen of rommelige hoekjes.

Zorg dat landschappelijke elementen, zoals een houtwal, struweel of haag, aansluit op de amfibieënpoel. Hou een strook van 5 meter rondom de poel vrij en zaai deze in met inheemse bloemen.

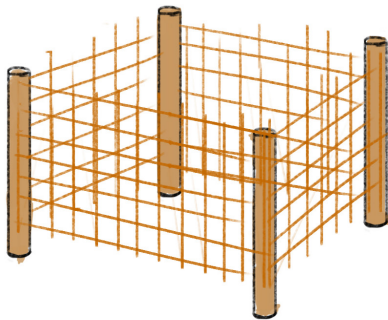
2

3

Ze leggen hun eieren in 'broeihopen'! Dit zijn een soort composthopen, waarbinnen het lekker warm is.

Verzamel snoeiafval dat bij onderhoud van lanen en hagen vrijkomt op centrale hopen. Vul deze aan met blad en maaiafval. Zo ontstaan broeihopen.

Dit wist je nog niet van de ringslang

De ringslang kan 1,20 meter lang worden en is daarmee de grootste slang in Nederland!

Ringslangen verstopten zich graag ergens onder. Zelfs onder bergen afval en puinhopen!

Geen zorgen! Hij is niet giftig en bijt zelfs niet als hij wordt opgepakt.

Pak je hem toch op? Grote kans dat hij een erg stinkend goedje op je handen poept!

Welkomstkaart Das

1

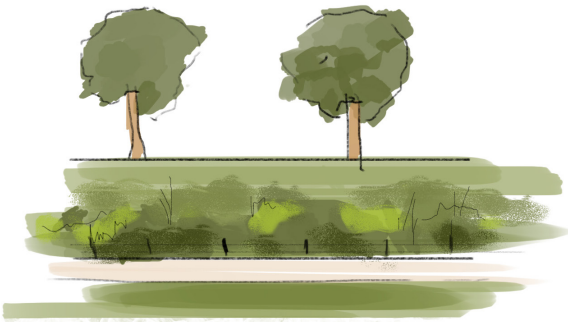
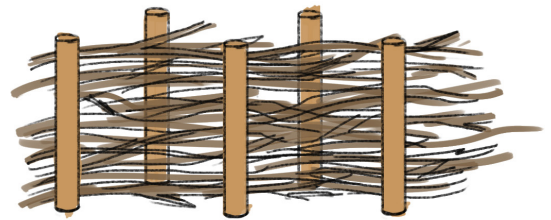
Dassen zijn verzamelaars. Maak 'overhoekjes' en ruigtes waar dassen hun voedsel kunnen vinden.

Denk aan bomenrijen met onderbegroeiing, houtwallen, meidoorn- of sleedoornhagen en verruigde greppels. Houd een brede strook langs deze elementen aan waar niet of gefaseerd gemaaid wordt.

Kleinschalig landschap heeft de voorkeur! Leg meidoorn- en sleedoornhagen aan, plaats takkenrillen of houtwallen. Dit biedt dekking en voedsel.

Dassen zoeken graag naar voedsel langs bomenrijen met onderbegroeiing, houtwallen, meidoorn- of sleedoornhagen en verruigde greppels. Gebruik indien mogelijk vruchtdragende bomen en planten, zoals bramen, (bos)bessen en fruitbomen.

2

3

Dassen bouwen burchten. Verhogingen in het landschap zijn daarvoor ideaal.

Leg grondwallen of verruigde greppels aan. Laat hier tenminste ten dele ruige vegetatie op groeien, zoals bramen of meidoorn. Dit biedt dekking en een aantrekkelijke plek voor een burcht.

Dit wist je nog niet van de das

Dassen zijn slechte jagers. Als alleseters pakken ze alles wat voor hun voeten ligt. Vooral vruchten, insecten en wormen.

Door zijn forse en gedrongen bouw, werd vroeger gedacht dat de das afstamde van beren.

Dassen leven in burchten; uitgebreide gangenstelsels onder de grond. Van hieruit foerageren zij kilometers rond in de omgeving.

Welkomstkaart Hermelijn

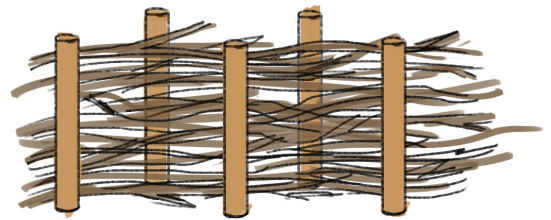
1

Kleinschalig landschap heeft de voorkeur! Leg meidoorn- en sleedoornhagen aan, plaats boomstammen of houtwallen. Dit biedt dekking en voedsel.

De hermelijn gebruikt de dekking van ruigtes en hagen om te jagen. Gebruik indien mogelijk vruchtdragende bomen en planten, zoals bramen, (bos)bessen en fruitbomen. Dit trekt voedsel voor de hermelijn aan.

De hermelijn is een jager! Overhoekjes en ruigtes trekken muisjes aan, het voedsel voor de hermelijn. Denk aan bomenrijen met onderbegroeiing, houtwallen, meidoorn- of sleedoornhagen en verruigde greppels. Houd een brede strook langs deze elementen aan waar niet of gefaseerd gemaaid wordt.

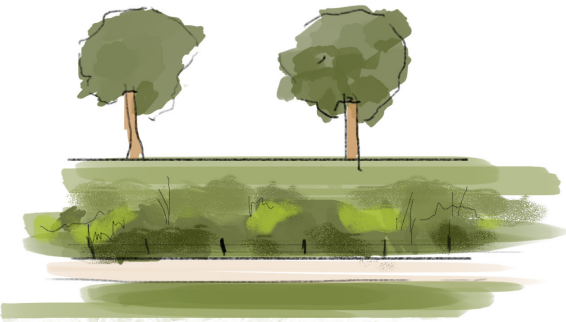
2

Ook grondwallen en verruigde greppels trekken prooidieren aan, zoals konijnen.

Leg grondwallen of verruigde greppels aan. Laat hier tenminste ten dele ruige vegetatie op groeien, zoals bramen of meidoorn.

3

Dit wist je nog niet van de hermelijn

Hermelijnen zijn echte jagers, ze eten muizen, ratten en zelfs konijnen!
Toch zijn ze maar 20-30 cm groot...

In de zomer is de vacht bruin, in de winter spierwit!
Alleen het puntje van de staart blijft altijd zwart.

Welkomstkaart Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder is een bosvlinder, die leeft in structuur- en schaduwrijke bosranden van vochtige loofbossen.

Werk aan een brede houtwal of gevarieerde laanbeplanting. Zorg voor gelaagdheid in de begroeiing.

1

Een grillige bosrand met inhammen, zorgt voor (half) schaduwrijke dele die de kleine ijsvogelvlinder nodig heeft.

Door kleinschalig beheer kun je inhammen in de houtwal of laanbeplanting aanbrengen. Houd hiervoor een vierkante inham aan met een zijde van 1,5 tot 4 keer de boomhoogte.

2

3

De wilde kamperfoelie is de waardplant (plant waarop eitjes worden gelegd) van de kleine ijsvogelvlinder. Ze eten vooral de nectar van bloeiende braamstruiken.

Behoud (delen van) braamondergroei en maak schaduwrijke vochtige plekken waar de wilde kamperfoelie kan groeien. Groeit er geen kamperfoelie in de buurt? Je kunt eenvoudig stekjes knippen en opkweken, waarna je ze in de bosrand kunt plaatsen.

Dit wist je nog niet van de kleine ijsvogelvlinder

Begin jaren 90 was deze vlinder bijna verdwenen, maar nu komt hij langzaam weer terug.

De vlinders leven vooral hoog in de bomen, maar komen 's morgens naar beneden om te drinken van mest, rottend fruit of vocht van de grond.

De rups van deze vlinder is heel opvallend en toch erg moeilijk te vinden. Hoe dat kan? Zoek maar eens op!